

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Dve neresni resoluciji.

(S protidraginjskega shoda v Ljubljani.)

I.

Zastopnik Jug. strok. zveze g. Beltram je predlagal resolucijo, ki vsebuje v kratkem naslednje:

Naj se vsem vojnim dobičkarjem odvzame vse ono premoženje, katero so si z zlorabo splošne ljudske bede in pomanjkanja pridobili. Denar naj se uporabi za izvedbo agrarne reforme, izrabo vodnih sil, napravo električnih central in strojev, katera sredstva naj se dajo na razpolago delavoljnim kmetiskim in obrtnim ljudem.

To so povedali klerikalci. Ne bo odveč, če nakratko ponovimo nekatera naša prejšnja izvajanja. Iz gorenje resolucije je vsakomur razvidno, da so hoteli gospodje tudi ta resni shod izrabiti v zavite, diletantske namene, katerih se drži v splošnem njihova politika. Namesto človeškega načrta so predlagali surogat, namesto sunka z nožem v trebuh povzročiteljem vse ljudske bede so nas pozvali, naj te le narahlo pozgackamo. Ali bomo res zveličani, če prisilimo edino vojne dobičkarje, da oddajo svoje na sleparski način nagrabbjeno imetje in magari še s tako visokimi obrestmi? Mi pač menimo, da niso sami vojni dobičkarji, ki so ustvarili današnji položaj, temveč tudi predvojni in povojni. Ali naj ti uidejo? In poleg vseh dobičkarjev, teh in onih, so vendar še cele kopice vzrokov, ki so v naši resoluciji tako jasno obseženi. Tam je tudi povedano, kakšna so sredstva proti njim in kako so izvedljiva, o čemer niso dali klerikalci ne duha ne sluha. Morda zato, ker niso imeli prilike, da kopirajo druge načrte, kar je njihova navada, če hočejo kaj pametnega napraviti. Dober dokaz za njih nezrelost in notranjo malovernost njihove organizacije, ki je vse prej kot sposobna zastopati delavske koristi. Ali pa je še nekaj drugega vzrok njihove nejasnosti: Gospodje so pač povedali vsaj eno stvar, ki bi jo bilo treba prijeti, niso pa povedali, kako se naj izvrši. Če bi šlo po njihovem, bi se morali najprvo še 10 let prepirati, kdo je pravzaprav vojni dobičkar. Med tem časom bi ljudstvo lahko gladu poginilo. Ali je n. pr. g. Pollak vojni dobičkar? Klerikalci bodo rekli ne. Če to pomislite, vam bo, ljudje, vse jasno. Da, demagogija — to je bobnanje po nižjih nagonih — ni nikoli dobro sredstvo za doseg kakih ciljev, tudi za klerikalce ne, ki so

si v tem pridobili nekako moistrsko izurjenost!

II.

Protestni shod ljubljanskega delavstva ugotavlja:

1. Da so plače in mezde ljubljanskega proletariata ročnega in duševnega okoli 100% nižje nego v Zagrebu in Beogradu. Vzrok temu je meščansko mišljenje in upliv med ljubljanskim proletariatom, ki se še v nezadostni meri zaveda, da mora svoj položaj zboljšati samo v razredno zavednih, enotnih od politične nadvlade malomeščanskih strank in kapitalistov neodvisnih strokovnih organizacijah.

2. Da je z razpustom splošne železničarske organizacije in Saveza rudarskih radnika pogažen člen 14., člen 23. in 25. posebno pa člen 33. vidovdanske ustave. Teror nad temi organizacijami je opogumil vse kapitaliste in uradnike kljub temu, da se je draginja v 8 mesecih povečala za 80% — imajo še stare mezde in plače.

3. Zakon o zaščiti javne varnosti in reda, za katerega so glasovali narodni socialisti in demokratje, jemlje državnim nameščencem, delavcem v državnih podjetjih, železničarjem in rudarjem pravo stavke, s tem je odvzeto tem kategorijam glavno orožje v boju za zboljšanje svojega gmojnega položaja in je na ta način pogažena vidovdanska ustava.

4. Draginja, ki vedno narašča, je produkt kapitalističnega sistema proizvodnje in velike gospodarske krize kapitalizma.

Ona bo neizogibno naraščala še nekaj let.

Kapitalisti jo izkoriščajo, da vržejo breme svetovnega klanja in gospodarske krize na ramena delavnega ljudstva.

Shod zahteva:

1. Popolno svobodo pravice združevanja, zborovanja in delovanja strokovnih organizacij v celi državi, potom katerih se edino more delavstvo boriti proti neznosni draginji. Za delavce so te pravice življenjske pravice, ker je brez njih obsojen na siromaštvo in fizično in moralno propast.

2. Da se ukinejo vse odredbe in zakoni, ki prepovedujejo pravico stavke, svobodno gibanje delavcev in nameščencev v doseg zakonitega pripoznanja teh službenih pragmatik in tarifnih pogodb in s tem v zvezi rešiti bedno

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

stanje penzionistov vseh vrst in kategorij.

Shod poziva vse delavstvo.

Da se združi v razredno zavedni, enotni, od kapitalističnih strank in kapitalistov neodvisnih strokovnih organizacijah, ki bodo z odličnim razrednim bojem edino v stanju zboljšati gmojni položaj delavcev in nameščencev v vedno naraščajoči draginji.

Živela razredna zavednost in solidarnost!

Proč iz delavskih vrst nacionalno in versko gonio!

Proč iz delavskih vrst ljudje, ki so glasovali za zakon o zaščiti države in vzeli iz rok delavstvu glavno orožje!

To so pa komunisti. Nalašč smo pustili njihov proizvod popolnoma neizpremenjen, da se vam pokaže že naznač zmedenost in razdrapanost njihovih voditeljskih potenc. Kričači-razdirači, ki si kar misliti ne morejo, da je treba vsaj takrat, ko ti suva buržuj nož v grlo, resnega, skupnega odpora, da je treba pozabiti na medesebojne politične ločilke in predvsem na neke vrste taktičnih metod, da nas vse skupaj hudič ne vzame. Ne vemo, zakaj sta gospoda Makuc in Žorga na shodu, ki je vendar od njega odvisen del bodočega položaja, nastopala s stvarmi in na način, ki ni nanjga spadal. Poverjenja za tako impertinenco gotovo nista dobila od svojih delavskih pristašev, o tem smo prepričani, ker vemo, da vodijo pri komunistih tako vrsto boja danes samo še njihovi voditelji. Čemu sta se pač tako razburjala? Prvič sta lahko videla, da je vse tisto, kar sta nametala na svoj papir, jasno, kratko in ostro obseženo v 7. točki naše resolucije; drugič bi si morali demagogi med komunisti priznati, da so zakon o državni zaščiti s svojo z-mehko-glavo-skozi-zid-politiko sami zakrivali in potegnili še ves ostali proletarijat za seboj v nesrečo; tretjič bo gospodom menda znano, da je narodno-socialni zastopnik v koaliciji priznal, da sta oba narodno-socialna poslanca z glasovanjem za ta zakon zagrešila nepravilnost, katere je narodnim socialistom žal. Ta odkritosrčna in poštena izjava nam je porok, da bo narodno-socialno delavstvo orientiralo stranko na bolj razredno stališče. Rekli smo včeraj, da je odvisno od pristašev posameznih strank, če bodo iste vršile svoje protidraginjsko delo v smislu nedeljskega shoda. Ne, da bi hoteli hvaliti narodnih socialistov, moramo kot objektivni ljudje vendarle povedati svoje mnenje, da

V nedeljo 26. t. m. ob 9. v „UNIONU“ v Celju VELIKI PROTESTNI SHOD proti deveturnemu delavniku.

so prišli na shod veliko bolj pripravljeni in z resnejšim namenom kot tistih par komunističnih demagogov. Če temu ni tako, se pokaže v kratkem in tedaj nam bo še vedno ostala ena beseda. Še nekaj si zapomnite gospodje: Vse, kar želite, da se uresniči, se uresniči le tedaj, če bodo vse stranke, ki so se shoda udeležile, skupaj delovale za postavljene cilje. Razdvajati je torej greh in nepremišljena kričavost je tudi greh. Naj to premisli tudi komunistično delavstvo in naj to pove svojim voditeljem!

Vsem lažiodrešiteljem okolu „Delavskih Novic“ v vednost!

Ali ne poznate drugega sredstva za doseg korit na račun delavskih žuljev kakor to, da razdirate vse, kar si je razredno zavedni proletariat tekom desetletij težko priboril. Ali vas ne peče vest v dno črne duše, če jo sploh imate, da ravno v času, ko kapitalistični družabni red bje najhujši boj proti delavstvu in ga izkorišča, delavsko solidarnost razbijate v prid kapitalizma? Vpijete po združitvi vsega delavstva. Pa čemu to, če ste samo za to tukaj, da razdirate?

Dopisniku, ki kriči po izpremembi načelstva Unije slov. rudarjev, omenjamo samo to: dokler bo članstvo Unije soglašalo s sedanjim načelstvom, bo to načelstvo obstajalo. Če bo pa to razredno zavedno delavstvo uvidelo potrebo izpremembe v načelstvu, bo to samo storilo. Nikdar pa ne na ukaz takih izdajic delavstva, kakor ste gospoda okolu „Delavskih Novic“. Elementi z najtemnejšo preteklostjo v zvezi z buržoazijo in zopet drugi, ki so tako nesramni, da se v javnosti ne upajo pokazati in zatajujejo svojo barvo in grozijo zavednim delavcem, da jim prekrbijo odpust iz službe. Slučaj bivšega župana M. Čebina v Aržiški občini, kraj Kisovec, nasproti I. Rojcu dovolj jasno govori.

Dokler se bodo taki ljudje izdajali za rešitelje delovnega ljudstva, se ne more kapitalizem ničesar bati. In delavstvo to bridko občuti. Vi izdajalci proletarske misli, zapomnite si, da bo delavstvo spregledalo in da bo obračun z vami za — vas težak. — Več zavednih Čobalovcev.

Politične vesti.

+ **Diplomatska konferenca v Ljubljani se odloži.** Ker je češki ministrski predsednik dr. Beneš opustil svoje potovanje v Rim in odpotuje iz Pariza naravnost v Prago, se konferenca diplomatov male antante odloži. Gospodje diplomati pravzaprav sami ne vedo, kaj hočejo in zato ne bo čudno, če nameravani sestanek sploh opuste. Škode ne bo nobene, ker si nimajo ničesar povedati, češar bi že vsi vrabci na strehi ne vedeli. Škoda pa za Ljubljano in njene rodoljube, ki bodo tako prikrajšani za lepo priliko, pokazati, da so si v treh letih po prevratu večinoma že nabavili nove zastave za nove razmere!

+ **Ne za razorožitev, temveč za oborožitev!** Provizorna mešana komisija o zmanjšanju oboroževanja je sklenila oprositi svet zveze narodov, naj pozove vse države, da predložijo poročila, kaj potrebujejo za svojo obrambo.

+ **Na Portugalskem so revolucionarni delavci proglasili splošno stavko.**

Liter vina velja 10 dinarjev, „Naprej“ velja za cel mesec samo 7 dinarjev. —

Premišljaj, predno izbereš!!

Dnevne vesti.

Vrhničanje, ki nimate stanovanja! Neki naš naročnik nam piše, da se nahajata na Vrhniki dva človeka, ki bi čisto lahko oddala del svojih stanovanj vam, ki se tiščite po ozkih luknjah. Prvi je g. Josip Lenarčič, na Novi cesti 38, ima tovarno za parkete, 5 praznih sob, katerih pa noče nikomur oddati. Okna je zabil z dilami, ker se mu ne liubi, da bi dal nova napraviti in preurediti sobe tako, da bi se kaka družina, ki nima človeške strehe, vanje naselila. — Druga je pa Ivana Ogrin na Sv. Pavla cesti 250, ki ima enonadstropno hišo, celo vrsto praznih sob, v katerih stanuje čisto sama. Vrhníčanje, če rabite stanovanja, boste sedaj vedeli, kje jih lahko nekaj dobite. Oblasti opozarjamo na to, da mora naš dopisnik z ženo prebivati v 4 m dolgi in 2 in pol metra široki sobi, ki je obenem tudi kuhinja. Otroka pa mora radi pomanjkanja prostora vzdrževati v Ljubljani. Ime je našemu uredništvu na razpolago.

Slovenska dijaška zadruga v Pragi se zahvaljuje v imenu slovenskih visokošolcev v Pragi vsem onim, ki so se odzvali na nieno prošnjo za izboljšanje gmotnega stanja. Prosimo slovensko javnost, da nam še nadalje ostane naklonjena, dokler se ne reši vprašanje državnih podpor za študij v inozemstvu! — Odbor.

Za »Otroški dom«. Prejeli smo: Na Svečnico so zastopnice slovenskih ženskih društev sklenile, da hočejo ustanoviti v Ljubljani čimprej velik »Dom«, kjer bi našli zavetja ubožni otroci, predvsem dojenčki in njih matere. Da se tak sklep uresniči, pa je treba sodelovanja vseh ženskih organizacij ter vsega slovenskega naroda. Delo vodi »Narodni ženski Savez«, slovenski del, ki bi rad pritegnil zastopnice vseh slovenskih ženskih društev. Prosimo torej, da vsaka slovenska ženska organizacija nemudoma javi dve svoji zastopnici na naslov ge. Minke Govékarjeve, Ljubljana, Rimska cesta 20. Ti dve zastopnici bi vodili delo za »Otroški dom« v okolišju svojega društva; seveda bi pozvale k sodelovanju čim večje število članic.

K predpustu 1922! Namesto na razne predpustne veselice in zabave, mislite na naše slepe in nabirajte zanje pripevke. Beda in trpljenje sta danes po vsem svetu velika milijoni potrebujejo naše pomoči. Med našimi najbednejšimi so slepci. Zanje bi se morala zavzeti vsa društva, če imajo v svojih pravilih kakikoli kulturnega programa. Podporno društvo slepih se nahaja v Ljubljani, Wolfova ulica 12. Tam sprejemajo milodare.

Ljubljana.

Boj draginji! S shodom proti draginji se je pričela skupna akcija vseh stanovskih organizacij v boju proti draginji, ki jo moramo na vsak način bojevati dalje, dokler ne izbojujemo uspehov. Ker je neobhodno potrebno, da ostanejo stanovske strokovne organizacije še nadalje v medsebojnem najožjem stiku, se sklicuje za četrtek, dne 23. t. m. ob 19. zvečer sestanek vseh strokovnih organizacij in društev v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: Unionski shod in nadaljevanje delovanja vseh 22 društev. Udeležba zaupnikov in referentov dolžnost! — Koalicijski odbor.

V tednu od 12. do 18. t. m. se je rodilo 26 otrok (17 moških), umrlo pa 32 oseb (17 moških): za življensko slabostjo

3. za jetiko 6, za pljučnico 8, na zastrupljeni rani in drugih nalezljivih boleznih po 1. na srčni hibi 5, na raku 2, za drugimi naravnimi smrtnimi vzroki 6. Naznanili so: davice 1 slučaj, skratice 6.

V nedeljo, dne 5. marca dopoldne ob 11. priredita v dvorani Filharmonične družbe gospoda: operni pevec Romanovski in komponist Marij Kogoj matinejo slovenskih samospevov iz preteklosti in sedanjosti. Koncert aranžira »Glasbena Matica«, kjer bodo v predprodaji tudi sedeži za to matinejo.

Maribor.

Iz delavnice južne železnice. Cenjeni sodrug urednik, gotovo ste že mislili, da živimo tukaj v takozvani obliubljeni deželi, kjer se cedi mleko in strd. Da temu ni tako, vam hočemo v kratkih besedah pojasniti. Množijo se pri nas pritožbe, katerih ni konca ne kraja. Pritožujejo se delavci čez draginjo, katera raste od dne do dne in proti kateri gospodje nič ne naredijo, ker so na merodajnih mestih za svoje uslužbence gluhi. Pritožbe so pa tudi na dnevnem redu čez neke vodilne gospode, katerih ravnanje s podložnimi delavci je neznosno. Kolikor nam je znano, je bilo razmerje med uradniki in delavci v teh delavnicah od nekdaj dobro, kar je tudi uplivalo na njih dobri glas. Že dalje časa pa osrečuje delavnico neki g. inženir, katerega glavna naloga je, paziti, da se ne bi kdo zmislil na cigareto. V tem slučaju ga že naznani in dotičnega kaznujejo. Zato ni čuda, da si je tako pridobil priimek: »Cigarettenjäger«. — Tudi v oddelku II. v kovačnici se je vznezdil neki mladi gospodek po imenu Schönekner. Od kod je prišel in od koga je dobil pravico, poštene delavce zasledovati, nam ni znano: izvedeli smo pa, da ni nikak strokovnjak. Kovači imajo svojega delovodjo, gospoda L., katerega spoštujejo kot strokovnjaka, četudi je štrig. Onemu gospodku pa svetujemo, naj počaka, da se bo v kovačnici malo ogrel in kaj naučil, potem bodo tudi njega vsi spoštovali. — Več opazovalcev.

Celje.

STAVBINSKI DELAVCI POZOR!

V sredo, dne 22. t. m. so se vršila v Celju pogajanja med Unijo stavbinskih delavcev in podietniki v Celju za sklenjanje pogodbe Pogajanja so se razbila, ker se gg. podietniki niso prilagodili duhu časa.

Unija stavbinskih delavcev pozivlja vse prijavljene člane stavbinske delavske zadruge v Celju, da se udeležijo sestanka dne 25. t. m. v Del. tajništvu v svrhu priprave za ustanovitev lastnega podjetja, ki bo opravljalo vse v zidarsko, tesarsko, kleparsko, kamnoseško, slikarsko in mizarsko stroko spadajoča dela. **To podjetje bo priznalo zaupnike.**

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, 27. t. m. bo ob pol 20. predavanje v risalnici slikarske meščanske šole. Predava ravnatelj g. Lesničar »O združništvu — gospodarski rešitvi človeštva«.

Ptuj.

Občni zbor »Svobode«. V nedeljo, 26. t. m. ob 9. dopoldne se bo vršil občni zbor ptujske podružnice »Svobode« z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila. 2. Volitev novega odbora. 3. Ustanovitev raznih odsekov. 4. Slučajnosti. Vse člane »Svobode« in tudi one, ki mislijo pristopiti k društvu, vabimo na obilno in točno udeležbo. Občni zbor se bo vršil pri »Belem križu«. — Odbor.

Člane politične organizacije pozivamo, da plačajo članarino (tudi zaostalo) pri sodruhu Gabrijelu. Kdor tega ne naredi do konca februarja, se ga črta iz seznama ter bo potem moral na novo pristopiti. Naznanjamo obenem, da je v delu nov načrt za reorganizacijo politične organizacije oziroma uvedbo zaupniškega sistema.

Krajevni politični odbor.

Iz stranke.

Ljubljana. Diskusijski večer se bo vršil jutri, v petek, dne 24. t. m. ob 20. v mali dvorani »Mestnega doma«. Točna udeležba dolžnost.

Krajevna politična organizacija SSJ v Celju vabi vse zaupnike političnih, strokovnih, gospodarskih in kulturnih organizacij kakor tudi vse socialistične občinske odbornike k redni diskusiji, ki se bo vršila v četrtek, dne 23. t. m. ob 7. zvečer pri »Jelenju«, Kralja Petra cesta (ne pri Svetelu kot dosedaj!). Sodrug Koren nadaljuje svoje zanimivo predavanje »o socialističnem programu«. Pravico prisostvovati ima organiziranec.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v petek, dne 24. t. m. ob 18. v društvenih prostorih. — Načelnik.

Odborova seja podružnice kovinarjev v Ljubljani se bo vršila v četrtek, dne 23. t. m. takoj po delu v društvenih prostorih.

Naš davek.

V kratkem bi rekli: strankin davek je prispevek posameznikov za skupne namene.

Vsak človek potrebuje denarja za svoj življenjski obstoj. Kakor posameznik, tako potrebuje denarja tudi družina, druga, država, ter seveda tudi vsaka politična, kulturna in strokovna organizacija. Niti država, niti kaka druga urejena družba ne more poslovati z dolgov. Tako bi morala v kratkem času žalostno prenehati zavoljo preogromnih dolgov, radi katerih ne bi dobila nobenega kredita več: če pa bi se odločila, da ne bo delala dolgov, potem se sploh ne bi mogla niti gani. Bila bi živ mrljica, že naprej zapisana neizogibni smrti. Prav tako tudi stranka v takem položaju! Saj ne bi mogla niti dopisovati svojim članom kaj šele vzdrževati časopise in uradnike, ki so nujno potrebni, posebno pri knjigovodstvu in demokratičnem nadzorstvu, ter pokrivati še nešteto drugih stroškov, ki so v zvezi z gibanjem. Posebno velja to za delavsko stranko. Naša stranka ne sme in ne more — kakor meščanske stranke, pri katerih odločujejo voditelji sami — delati med ljudstvom le ob času volitev, temveč je na delu vsak dan. Vsak dan dela in izvršuje svoj program, pridobiva novih bojnikov, ojačuje svoje vrste ter jih poučuje o velikih nalogi socialistične družbe in o trudopolni poti k nji.

Vse to stane denarja, brez katerega moderno urejena organizacija ne more izhajati. Delavska stranka ne more zaupati na milost in nemilost finančne sreče, na negotove dohodke. Niti zdaleka pa ne sme misliti, da bi sprejemala za pokritje svojih stroškov podpore od navidežno dobrodušnih imovitejših posameznikov, ki bi storili to gotovo le iz sebičnosti — da bi nas vrgli v svojo popolno odvisnost.

Na ta način vzdržujejo vse druge politične stranke svoje urade in nastavljenice. One so navezane edino le na denar,

ki pride od njihovih kapitalističnih mogotcev, od ljudi, ki smrtno sovražijo delavsko gibanje.

V tistem hipu, ko je uvedla delavska organizacija strankin davek, pa se je osvobodila svojih pijavk, ki bi se s svojo hinavsko naklonjenostjo zadržile v naše meso, ter nam izsesale vso kri in mozeg.

Vse to nam jasno kaže vzvišeni pomen davka, katerega je moderna družba tudi spoznala. Vse to so temeljni vzroki, da so socialisti uvedli vsepovsod strankin davek z geslom: **vsak član ima enake pravice in enake dolžnosti!** Naša stranka se zanaša le na pomoč svojih članov in tistih, ki z njo delajo za dosego socialističnih ciljev. Osvobođenje delavskega razreda mora priti edino le potom delavskega razreda samega! Edino ta razred mora skrbeti, da ostane delavsko gibanje cvet razvoja in vstajenja ljudskih mas.

Tem zahtevam je ustrezno z uvedbo mesečnih prispevkov in sicer na ta način, da tisočeri naši člani, ki stoje v boju za odpravo kapitalističnega reda, podpirajo stranko v svojo lastno korist, in da potom svoje krajevne organizacije zvesto pokladajo na oltar ljudske solidarnosti prispevke, v obliki članarine. (Seveda prispevki ne smejo biti previsoki, da niso člani preobčutno prizadeti; zato je prav, da se ravna po dohodkih posameznih članov: Kdor več ima, lahko več da!) Ta članarina jim daje obenem pravico do upravnega nadzorstva, do volitev svojih voditeljev in zaupnikov, kakor že določajo zato pravila, ki jih sprejema in potrjuje zopet le — članstvo.

Delavci! Podpirajte vsestransko delavsko izobrazbo in delavsko organizacijo! Politične proletarske organizacije služijo vsem proletarcem, toda odločevati smejo v njih samo tisti, ki jih vzdržujejo. Zato ne pozabljajte na plačevanje prispevkov! **Kolikor boste prispevali svoji organizaciji, le toliko pričakujte od nje uspeha!** — (Op. uredn. Ta članek je spisal eden izmed najmlajših sodelavcev. Ali se imamo bati bodočnosti?)

Dopisi.

Kotoriba. Nekateri si mislijo, da so tu v Kotoribi zlati časi, ali če pojde tako dalje kakor doslej, bo slaba pela. Imamo tukaj nekega Šimnovca za prožnega mojstra, ki bi ne spadal na to stopnjo, če bi ravnateljstvo vedelo, kakšen je in kako gospodari z železniškim inventarjem. Briga se bolj zase. Koliko stroškov napravi železnici, je njemu vseeno. Delavcev, ki njemu delajo vsak dan, je polno dvorišče. Lansko leto mu je osem delavcev celih šest mesecev preurejevalo vrt, potem pa še mizar in zidar, nato je cel oddelek delavcev in čuvajev drva sekal. Ali sekcija ne vidi ničesar, saj dobra beseda in nahrbtnik vse zakrijeta. Gospod prožni moister vsak mesec komaj enkrat ali dvakrat pride na progo in ne vidi, kaj se na progi dela. Zato pa proga tako žalostno izgleda, kakor najbrž nikjer v Jugoslaviji. Zato bi bilo za takega gospoda najbolje, če bi bil pod nadzorstvom toliko časa, da bi se vsaj nekaj izučil.

Očividec.

Kulturni vestnik.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani

Drama:

22. febr., sredo »Hamlet«, ab. D.
23. febr., četrtek »Svet«, izven.
24. febr., petek. »Prekрасne Sabinke«, ab. B.

25. febr., sobota »Dramska predstava v opernem gledališču«. Dramsko gledališče zaprto.

26. febr., nedelja »Komedia zmašnjav« ob 3. popoldne. Izven.

27. febr., ponedeljek »Svet«, ab. C.

28. febr., torek zaprto.

Opera:

22. febr., »Cavalleria rusticana«. Plezna legendica, ab. A.

23. febr., četrtek »Trubadur«, ab. E.

24. febr., petek zaprto.

25. febr., sobota »Žlahtni meščan«. Slavnostna predstava. Izven. Proslava 300letnice Molièreovega rojstva.

26. febr., nedelja »Butterfly«, izven.

27. febr., ponedeljek zaprto.

28. febr., torek popoldne ob 3. »Prodana nevesta«, izven.

Gledališki list. Ker je uprava »Narodnega gledališča« nehala izdajati »Gledališki list«, je »Udruženje gledaliških igralcev« sklenilo na seji, ta praktični in priljubljen list izdajati še nadalje. List bo tudi nadalje prinašal vzpored, razlage k operam in deloma dramam ter sploh obdržal smer informativnega značaja. Ker je list radi deficita prenehal, se je zdaj cena zvišala od 2 dinarja na 2.50 Din. Rokopisi naj se pošiljajo uredništvu na »Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani«.

Gospodarstvo.

= **Belgrajska porodica dela politiko** zase. V finančnem odboru se vršijo te dni huda prerekanja radi moratorija, ki ga hoče vladna klika uvesti v prid nekim belgrajskim trgovcem-milijonarjem in samo za te. Moratorij je v teh časih huda reč, ki utegne državo, katera bi ga sprejela, spraviti na kant pri sosedih. Kaj takega bi ne poskusil vsakdo, pri nas pa ki smo med drugimi država res obdarjena od narave, bodo naši pametni državni ki to smolo prav gotovo zagrabili. Kaj naj rečemo, če gre potem vsa škoda, ki nastane iz tega, v prid par protekcioniranim zavijačem ljudskih vratov? Ali ni zadnjič državotvorno »Jutro« pisalo, da je Jugoslaviji potrebna morala na vseh straneh?

= **Brez Reke bi mi lahko tudi živeli.** Nemčija je ponudila naši državi, da ji zgradi čimprej s svojimi delavci in svojim materialom na račun vojne odškodnine veliko moderno luko pri Reki.

= **Celo Madžarska. Kaj pa mi?** Madžarski industrialci so z odobritvijo svoje vlade zanočeli akcijo za izmenjavo blaga med Madžarsko in sovjetsko Rusijo. Uradna pogajanja se prične v par dneh. To kaže: prvič, da se je na Madžarskem krščansko - teroristični kurz že temeljito prevrnil: drugič, da so na Madžarskem že postali bolj pametni in napredni kot celo naši državni ki.

— **Nekaj, kar bi bilo vredno pri nas začeti.** Dunajski konsumenti so sklenili, da napravijo neopravičeni draginji konec s tem, da bodo izvajali pasivno rezistenco do trgovcev in se čim bolj omejili pri nakupovanju.

Šport.

Zimski športni dan v Planici se bo vršil v nedeljo, dne 26. februarja t. l. Da se ustreže želji občinstva, bo odpeljal ta dan osebni vlak 917 iz Planice namesto ob 15.54, šele ob 17.

Ponovno opozarjamo na smuško skakalno tekmo, ki se bo vršila v petek, 24. t. m. v Bohinju. Udeležniki morejo oditi z jutranjim vlakom, ker je začetek tekme ob pol 12. dopoldne. Prijavljeni so tekmovalci iz Zagreba in Beograda, upamo, da tudi naši smučarji ne bodo izostali.

Smučarska tekma v Planici (pri Ratečah) dne 26. t. m. — Občinstvo, ki namerava prisostvovati tej velezanimivi tekmi, opozarjamo, da so vse sobe in postelje v Ratečah rezervirane edino le za smučarje tekmovalce in odbor tekme. Izletniki in gledalci naj prenoče zato v Kranjski gori in pridejo drugi dan do 11. na cili, ki je oddaljen le 20 min. nad železniško postajo »Planica«. Skupni odhod na vlak se bo razglasil po gostilnah. Vozne železniške legitimacije za brezplačni povratek se bodo izdajale v Kranjski gori (hotel Slavci) in v Ratečah (gost. Žerjav).

Po svetu.

Trpljenje brezposelnih delavcev. Veliki dnevniki neradi poročajo o trpljenju brezposelnih delavcev. O lakoti na Kitajskem, v Rusiji, na Dunaju, v Nemčiji in drugje, so prinesli po cele strani. Kako trpe ameriški brezposelni delavci, se pa malo čita v velikih dnevnikih. In to je razumljivo. Amerika je najbogatejša dežela, njena skladišča niso le zvrhana z raznimi živili, ampak so polna tudi drugih potrebščin, ki jih človek potrebuje neobhodno za svoje življenje. Veliki dnevniki nočejo, da pride v javnost, da je v Ameriki v nekaterih krajih, kjer je številno brezposelnih delavcev izredno veliko, podpora ravno tako potrebna kot v izstradanih evropskih deželah. Semintje na le smukne vest v javnost, ki govori jasno in določno, da je tudi v Ameriki v nekaterih krajih zaradi brezposelnosti revščina izredno velika. Neka vest iz Wilmingtona, Delaware, pripoveduje, da

je v mestu taka revščina med brezposelnimi delavci, da župan Harvey uvaža, ako ne bi bilo pametno, da se pošljejo žene s tovornimi avtomobili na deželo, da prosijo pri farmarjih za živila, ki se razdele med brezposelne delavce. Lokalni odbor za odpomoč skuša nabrati v mestu sto tisoč dolarjev, s katerimi bi nakupil najnujnejše življenske potrebščine, da jih razdeli med stradajoče družine. Ta kratka vest pripoveduje o bedi in revščini med brezposelnimi delavci tako razumljivo, da nihče ne more utajiti te revščine, ki dokazuje, da obstoje v današnjem družabnem redu velika protislovja. Delavci, ki bi radi delali, a ne morejo delati, ker se podjetnikom ne izplača z dobičkom obratovati svojih tovarn, stradajo, nimajo potrebne obleke in kuriva, da segrevajo svoja borna stanovanja, ko vanje pritiska od zunaj strupen mraz. Na drugi strani pa lahko vidimo, da žive ljudje v največji udobnosti in razkošju, ki niso v svojem življenju producirali s svojim ročnim ali možganskim delom, kar ima le eno kuno vrednosti. Če to niso kričeča protislovja v človeški družbi, tedaj res ne vemo, kaj se naj pravzaprav imenuje protislovje. Taka protislovja nas seveda opominjajo, da gospodarski sistem, ki lahko povzroči taka dejstva, ni pravičen in da je treba delati na to, da se spremeni in nadomesti z boljšim, da bo vsega za vse, ki imajo voljo delati duševno ali pa z rokami.

UTRINKI.

Nekateri preroki skromnosti prihajajo do svojega nauka iz napačnega opazovanja in na njem utemeljenega napačnega mišljenja. Ves svet je poln bojev. To vidijo. Najhujši boji imajo materialno podlago. To tudi še vidijo. Tukaj se pa ustavi njihovo opazovanje, in na mesto njega prihaja špekulacija. »Če bi ljudje opustili poželjivost, si mislijo, »pa

bi izginili boji. Ljudje naj ne zahtevajo več, kakor imajo, pa bo mir na zemlji in božičnemu angelju ne bo treba vsako leto brez uspeha trobiti svoje pesmi.« Navadno so taki ljudje pravoverni in zato bi jim bilo treba priporočiti, da naj se pomenijo s svojim Bogom. Zakaj pa ni ustvaril človeka s puščavniškimi nagoni? Zakaj mu ni vsadil skromnosti v srce? Zakaj mu je dal sposobnosti, da neprenehoma preustvarja njegovo zemljo in izsleduje od dne do dne nova bogastva in odkriva vsak čas nove sile? Neskromnost in poželjenje označuje vendar vso zgodovino človeštva od tiste davne dobe, ko se je ločilo od opičjega rodu in nastopilo svojo samostojno pot nezadržanega napredka.

»Družba, ki gospodari, je hudo oslepila umetnika. Vzgojila ga je tako, da je spoznal najvišjo kulturo, da je torej željan in vreden vseh njenih darov; hkrati pa ga je zalučila med najnižji, iz zemlje izravnani, brezdomni proletarijat; umetnik je prolet v meščanski suknji. Vse delo je dandanašnji strogo in zmiror strožje organizirano; vsak delavec: uradnik, čevljar in cestni pometlač, je enakovreden ud organizirane družbe. Umetnost stoji izven organizacije, izven družbe: umetnost je svobodna in vsled te svobode brezpravna. Tudi fabriški suženj je potreben in v teoriji enakopraven ud družbe, ki mu reže vsakdanji črni kruh, zato da s pridom sužnji. Umetnik niti suženj ni; onkraj plota stoji, na cesti je pognan, brezpraven je, pa če ima na rami vrečo cekinov. — Na, pometlač, moj je pero, ti pa mi dai svojo metlo, da bom enkrat v življenju veselo zažvižgal!« (Ivan Cankar, »Bela krizantema.«)

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Iščem PEKANRO

v najem. Dopisi naj se pošljajo Francu Majcen, pek, Misiinje.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepleškano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdko

TONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6

Iščejo se:

**2 železostrugarja, dobre moči,
2 strojna ključavničarja,**

izurjena v svoji stroki. Neoženjeni ponudniki imajo prednost. Ponudbe je poslati pod šifro »premogovnik« na upravništvo »Napreja«.

**Trgovci, hotelirji in gostilničarji
POZOR! POZOR!**

Velika draginja in pomanjkanje JAJC se je končala

??????

1.000.000 krat preizkušeni prvovrstni jajčni nadomestek

BACTAMID

presega delovanje pri vseh močnatih in juhinah zakuhah draga jajca, tako, da kdor preizkusi, ga vedno rabi. Ne zamenjajte in varujte se drugih slabih nadomestkov. Zahtevajte pri vseh trgovcih in konzumnih društvih edino BACTAMID, ali pa pri edini glavni zalogi in razpošiljalnici BACTAMID-A za Jugoslavijo trgovina A. PECE, Slovenjgradec. Poštni zavitek 5 kg = 500 pisem po 8 do 10 jaje vsebine. Zahtevajte cenik in vzorec.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

**LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50,
v lastnem poslopu.**

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457. —

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkasomenic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.